

70. výročí konce 2. světové války

Možná si to ani neuvědomujeme, ale v květnu to bude už 70 let od doby, kdy skončila druhá světová válka. Právě proto, že už žijeme relativně dlouhou dobu bez válečných útrap, začínáme zapomínat. O to zajímavější je vyprávění pamětníků.

Před několika lety mě prostřednictvím internetu jeden takový pamětník oslovil. Nejprve mi napsal jeho kamarád a pak jsem si dopisovala přímo s ním. Nepochází z Hudlic ani z bližšího okolí, ale pobyt zde se mu vryl navždy do paměti. O jeho vyprávění se s Vámi podělím, je vlastně i částečně adresováno všem obyvatelům Hudlic. Mějte na paměti, že toto vyprávění sepsal muž, ročník 1921 a není nijak upravené.

Vážení a milí Hudličtí občané,

jsem ctitelem Jungmannova historického domku a mívám rád dominantu Hudlic, buližnickovou skálu. Prosím, pokloňte se za mne ve sklepě hudlického klenotu studánce, která mě fascinovala, protože z ní pil sám Veliký Jungmann a pozdravte nádherné skalisko.

Prosím, dovolte mi, abych se v dalším prezentačním ve smyslu následujícího pojednání:

Paměti lesníka Bohumila Lošťáka v Hudlicích zvaného Boby, z jeho válečného pobytu v Hudlicích, za starostování tehdejšího Velkého Člověka Pana Starosty z Hudlic. Proč identitu pana starosty ozdobují velkými písmeny?

Jednou jsem šel v Hudlicích směrem k lesu zvaném Jablonka a stal jsem se svědkem události, kdy uličník hodil po učitelce v bílé halence tenisový míček úmyslně zašpiněný v kaluži. Dal jsem mu facku, na což jeho matka reagovala, že je Němkyně a udala mě okupantům, vše ze strany Českého národa trestajících smrtí. - (Bydleli v činžáku při cestě ke skále). Patnáctiletý nezveda potom jako Hitlerův voják padl ve válce kdesi u Ostravy. V tom času jsem pracoval a nocoval na lesních lokalitách Kolná u Kublova. Nacistická policie žádala starostu Hudlic, aby ji avizoval, jakmile se objevím. Pan starosta však policii diplomatičky „vysvětlil“, že jsem klukovi vlepil facku právě proto, že jsem byl přesvědčen, že dáma v pěkné halence bílé barvy - (která byla symbolem sudetských Němců) - je Němka. Poznávám, že na „Křivoklátsko“ na Lesní úřad Kolná Lesní správa Hudlice, mě 9.5. 1942 delegovala po absolutoriu tehdy populární hájenská škola, na kterou mě nasměroval a zajistil přijetí Prof. Ing. Kosef Konšel. Měl jsem velmi

náročný úkol, na svěřeném úseku řídit zpracování polomů po sněhové a větrné kalamitě a zalesňování. Do zalesňování byly zapojeny ženy z Hudlic, ze Svaté, Otročiněvce, ale i povinně, mladá židovská děvčata ze zřízeného tábora. Moje ubytování v malém pokojíku domku Václava Knoblocha v Hudlicích pod skálou, nebylo mou volbou, ale nabídkou V. Knoblocha Lesnímu úřadu Kolná, který mně jej přidělil. Ačkoliv jsem v domku pod skálou v místnůstce 2,5x3 metry vyvíjel různé nadstandardní pracovní aktivity, netušil jsem, že dalece překročí jejich práh mým dominantním angažováním se při zapojení armády generála Vlasova do litých bojů při pražském povstání proti okupantům, vedených zlověstným K. H. Frankem. Vrchol společenského života v Hudlicích byl v té těžké době soustředěn v neobyčejně přátelské atmosféře hospody u Brychtů, díky kterým jsme ve válečném přidělování potravin lístkovým systémem nehladověli, neboť provozovali táž řeznictví. U Brychtů našli zázemí všichni k manuálním pracím v lese totálně nasazení posluchači uzavřených vysokých škol. Společenský tón udával Václav Holásek z Prahy, který hrál bravurně na klavír a byl znamenitý rétor. Dalším nezapomenutelným byl Bohuslav Skopeček, jehož vnučka Boženka, snad dosud působí v hudlické mateřské školce. Také vzpomínám na muzikologa, kterého jsem oslovoval Jožko. Na památku mi věnoval jím komponovanou kratičku „symfonii“, kterou nikdy nikdo nepřehrál a teď ji marně hledám po chaotickém stěhování ze Tří Grácií do Tvrdonic v době, kdy jsem ležel na JIP v břeclavské nemocnici. Rád bych ji předal paní kronikářce Hudlic Jiřině Tejnorové. Kontakt s milovanými Hudlicemi jsem symbolicky udržoval až do roku 2010 prostřednictvím mého dávného kamaráda Ing. Josefa Mičana. Kdysi Pepík M. doma v Hudlicích kočíroval kravský povoz a s dvěma kravami oral pole. Zemřel 27. 2. 2010 v Třeboní, ve věku 86. roků.

Vážení Hudličtí občané, rád bych se s Vámi podělil o moje vzpomínky právě na dobu Pražského povstání, kdy se z rozhlasu 5. května 1945 po poledni ozvala výzva o pomoc Praze. Praha volala i Vlasovu armádu, která již před povstáním Prahu opouštěla, aby se vyhnula střetu s Rudou armádou, která měla být směřována ku Praze po dobytí Berlína. Z řady historických publikací je známo, že Vlasovci byli zváni z několika stran, ale v kritické situaci bylo problémem pozvání Vlasovcům doručit. Nakonec se to nejen podařilo, ale díky

Hudlickým vlastencům byl Vlasov dokonce v Hudlicích. Avšak, zatím žádná oficiální ani neoficiální informace o tom podána nebyla. Jako přímý a angažovaný účastník, jsem však silné zážitky z paměti dolovat nemusel, ale naopak, moc dobře se pamatuji, že jsem generála Vlasova z pověření obyvatele, do Hudlic přivedl a věřím, že mně „moji“ Hudličtí porozumí, neboť nesleduji žádné osobní zájmy a moje vzpomínky doplním o další fakta. Pak již půjde o informaci oficiální, historicky doloženou.

K věci:

V Hudlicích se tehdy dobře vědělo, že v těch kritických dnech, či hodinách, odpočívá, či si líže rány jedna část Vlasovy armády necelého půl kilometru od vesnice. Když jsme pak s několika vlastenci v té těžké době mysleli na matičku Prahu, šli jsme si k Brychtům poslechnout rozhlas a slyšeli, že povstalce drtí vojáci K.H. Franka. To zažehlo naše aktivity. - Pospíchali jsme k Radnici, kde se shromáždilo kolem 200 občanů. Radili se co dělat a koho vyslat jako parlamentáře do vojenského ležení Vlasovců. Nakonec k tomu vybrali mě, bezprizorního Moraváka, kterého v Hudlicích neměl kdo oplakávat. K mému pověření zřejmě přispěla i okolnost, že jsem doma žil mezi Ruskými legionáři a „němnožko gavaril parusky“. Snad také i to, že jsem byl oblečen v důvěryhodné lesnické uniformě s tříčtvrtečním svrchním kabátě. V tom týdnu totiž často pršelo a bylo chladno. Z Hudlic pak bylo slyšet i vidět, když tábor Vlasovců bombardovalo anglické letectvo. Vlasovci reagovali vypalováním zelených raket jako znamení, že nejsou nepřátelé. Mise k Vlasovcům byla tedy riskantní. Od Radnice vedla k jejich vojenskému ležení lesní silnička směrem na Nový Jáchymov, po které jsem šel do vojenského ležení s bílým kapesníkem na klacku. „Zajala“ mne předsunutá vojenská hlídka, která mě přivedla do vojenského tábora. Byl rozložen v lese, zejména po levé straně lesní silničky. Viděl jsem děla, tanky a různá vozidla, na nichž mnozí vojáci pospávali, viděl jsem i moknoucí rozvěšené prádlo a dokonce ženy s dětmi, což mě udivilo. Pak jsem osobně stanul tvář v tvář generálu Vlasovi. Byl poměrně statnější postavy, dobráckého vzezření a měl dioptrické brýle. Zaujala mě jeho uniforma, jejíž zelená barva byla lehce šmrncnutá do oranžova, s kalhotami se širokými zdvojenými červenými lampasy. Uprostřed lampasů byl úzký pásek. Panu generálovi jsem moji ruštinou tlumočil, že občané Hudlic shromáždění u Radnice jej zvou k historickému jednání. Generál Vlasov

70. výročí konce 2. světové války - pokračování

jejich pozvání přijal. Vlasov tedy v Hudlicích byl, neboť jsem ho do Hudlic přivedl, což některými ze 200 tehdy přítomných, díky ústnímu podání, by snad měl být tento fakt oficiálně potvrzen. V doprovodu generála Vlasova mě zaujal sympatický, lehce oblečený voják jménem Alexej. Půjčil jsem mu tehdy můj svrchník, do jehož kapsy jsem vložil moji adresu. Byl jsem docela překvapen, když se mi svrchník po válce vrátil. Vědělo se tedy o mně, ale přesto, či naštěstí, jsem unikl pozornosti historiků. Generál Vlasov hudlickým občanům dosti emotivně řekl, že pomoc Praze považuje za svoji svatou povinnost. Potom jsme každý šli svou cestou, která pro mne skončila znovu „doma“, v hospodě u Brychtů. Nemohl jsem proto vědět, kterou hodinu a jakými cestami se Vlasovci vydali Praze na pomoc. To dokazuje, že bych nemohl vzít jed na moji pozdější sebe mystifikaci, že jsem Vlasovce do Prahy doprovázel, i když pro to byly logické i morální důvody. Po usilovné rekonstrukci tehdejších událostí a krystalizace myšlenek se mně vybavilo, že ve snaze v těžké chvíli stát při matičce Praze, jsem se sice přidal k jedné z četných skupin, kterou však od cesty odrazilo mnoho lidí, kteří Prahu opouštěli a od nichž prosakovaly neblahé zprávy. Ostatně, nebyl jsem žádný hrdina a z Prahy byla slyšet kanonáda. Ti, co z Prahy odešli, obdivně líčili udatnost Vlasovců, jak prý na wehrmacht nekrytí stříleli do oken domů, za nimiž se kryli nacisté. Shodně vyprávěli, že Vlasovci pohrdali svými životy pro život Prahy. Nevím však, či se nepamatuji, že by se mluvilo o komplikacích ve Vlasovově armádě i o negativním působení našeho generála Kutlvašra. Je ale jisté a uznání hodné, že za Prahu bojovali i když nepatřila k jejich vlasti. Oba velitelé za pasivity Američanů, či s jejich pomocí, pak byli vydáni Moskvě a popraveni. S hlubokým přesvědčením soudím, že armádě generála Vlasova bychom měli věnovat trvalou vděčnost.

Mají totiž atribut, aby bylo uzákoněno: „Armády generála Vlasova se zasloužily o Český stát“.

To by mohlo vyznít jako závěr, ale nevím, jak se vypořádat s událostmi kolem násilné smrti lesního hajného Štýbra, kterého v hájence popravilo tajné komando jen proto, že některá z nekoordinovaných diverzních skupin se mylně domnívala, že na lesní mýtinu z letadel jí shazované potraviny bere pro sebe - což by charakterní lesník Josef Štýbr nikdy neudělal i kdyby trpěl hladem. Když bylo zlé počasí, sem tam něco vzal pro jednoho z jejich kamarádů hledaných okupanty a ukrývaného na seníku v jeho hájence. Jídlo pro něj totiž vozil od Brychtů. O tom částečně může poreferovat paní Milena Hájková, rozená Brychtová, která dosud žije v Hudlicích. Hudlice jsem opustil - (podle zápisu v oficiální knížce Arbeitsbuch), 10.5. 1945. Na mou duši, stalo se tak v kočáře, který mně z Křivoklátu asi kvůli transportu kufrů a osobních propriet přistavili, abych

mohl splnit rozkaz a fofrem se vydal zachraňovat hodnoty ve vysídleném pohraničí v lesním komplexu Ústí nad Orlicí.

Vážení občané Hudlic, jak šel čas, ten malý, ale produktivní pokojíček pod skálou (co bych za to dal, kdybych dostal foto toho domku) byl vystřídán komnatami zámečku Tří Grácií v romantizované krajině podle přírodní filozofie Jeana J. Rousseau a dnes evidované na listně UNESCO. Lokalita uchvátila legendárního ministra kultury Pavla Dostála, Juraje Kukuřku a další, kteří se stali mými přáteli. Myslím, že o tento odkaz předků jsem pečoval bez ohledu na sebe sama. Navštěďuje tomu jmenování mě laureátem „Osobností Jihomoravského kraje“, čestné členství v klubu brněnských „DOBRÁKŮ“, čestné občanství, atd.

V neobyčejně působivé krajině Lednicko-valtického areálu jsem potom programově dokumentoval a tvořil klasickým fotoaparát. Výsledkem těchto aktivit je

výstavní kolekce, která byla nejednou oceněna.

Pokládal bych si za čest, kdybych se jí mohl v Hudlicích prezentovat.

O ostatním ze skromnosti pomlčím, ale nemohu neříci, že nakonec, když jsem přestal provádět povinnou úlitbu tří kamenným bohyním - (sám piju už jen litr vína denně) - antičtí bohové mně to spočítali a přerazili mně nohy. Takže na milovanou skálu bych již nevyšel, ale silou vůle bych se na ni doplzlil.

Objímám Vás Hudlice, kořím se ti skálo. Hudlicím vděčný a věrný Ing. Bohumil Lošťák, promovaný lesní ekolog, Jižní Morava (Podluží).

Vzpomene si někdy na situaci zde popisovanou? Pokud ano, bude Ing. Lošťák rád za jakoukoliv zprávu. Telefonní nebo emailový kontakt předám.

Tejnorová Jiřina, kronikářka obce

